

TABOR izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
da umoma naslednjega dne ter stane
celoletno 150 K, polletno 90 K,
četrtletno 45 K, mesečno 15 K.
Inserati po dogovoru. Pri večkratni
objavi popust.

Naročniki so pri upravi TABORA,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje.
Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. Bližje poštnoštevnica
um. št. 11.791.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Recepti ne se vračajo.

Leto: II.

Maribor, sobota 25. junija 1921.

Številka: 142.

Iz avstrijske krize.

Maribor, 24. junija.

Avstrija je dobila novo vlado. Vodstvo vladnih poslov je prevzel predsednik dunajske policije dr. Schober, ki je pritegnil v svoj kabinet zmogljive in resne strokovnjake. Naloga nove vlade je nedvomno zelo težka in odgovorna. Dunajska vlada mora biti rezultanta na zunanji in na notranji. Finančno-ekonomski položaj Avstrije je silno neugoden. Ravno kar je v teku akcija Zveze narodov, ki nudi avstrijski republiki precej srečen izhod iz današnjih nepravil. Toda najmanjša garancija, ki jo lahko ostale države zahtevajo, je pač, da Avstrija ostane neodvisna država. Če Avstrija izgubi svojo odvisnost, tedaj bi bila vsaka taka akcija v prid oni državi, kateri bi se Avstrija pridružila. Ker je pa ta država Nemčija, bi morale one iste države, ki zahtevajo od Nemčije visoke reparacijske zneske, indirektno podpirati svojo dolžnico. So pa tudi še razni politični interesi, ki zahtevajo, da Avstrija ostane. Toda ta zahteva vzbuja v notranjosti države vedno večji odpor, ker stoji v nasprotju z narodno samoodločbo in z nacionalnim načelom, ki je močnejše nego internacionalna solidarnost. Kriza, v katero je zabredel dr. Mayr-jev kabinet, je bila v začetku tako ostra, da je izgledalo, da ne bo nikogar, ki bi šel v žerjavico po kostanj, zlasti ker je Štajerska odločno vztrajala na plebiscitu in s tem zaprla vsak izhod iz tega položaja. — Šele ko so Štajerci slišali iz ust italijanskega poslanika, da so grožnje velike in male antante povsem resne, so izpremenili svojo taktiko in kapitulirali pred zvezno vlado. Dr. Schober bo imel tedaj odgovornost na dve strani: nasproti Zvezi narodov, ki bo hotela Avstrijo ohraniti in brez katere Avstriji vsaj začasno ni rešitve, ter nasproti ljudstvu, ki bo zahtevalo, naj dunajska vlada ne zaigra ljudskih interesov. Tako bo dr. Schober kakor Tezej, ki je moral paziti, da se ni zameril enim bogovom, da si je stekel milost drugih. Iz prve izjave, ki jo je podal nov avstrijski zvezni kancler in katero smo prinesli včeraj, se razbere njegova dobra volja, da ugodi velikim silam in sosednim državam. Zlasti je naglasil potrebo, da se uredi prometni odnosaji v obmejnih krajih, vedoč, da le ti škodujejo dobremu sosedstvu, ki mora zavladati med Avstrijo in okoliškimi državami in da vsak tak insult povzroča novo nezaupanje, s tem pa tudi škodo celokupni avstrijski stvari. Bomo videli, koliko in kako se bo novemu kanclerju posrečilo spraviti v sklad mednarodne interese z narodnimi, državne z ljudskimi!

Izmed poročil o novem avstrijskem kabinetu se nam zdi za naše razmere najprimernejše ono, ki ga prinaša v lorkovi številki »Prager Presse« in iz katerega posnemamo: Kabinet stopa na čelu države v novi, še vedno nevarni fazi avstrijske krize. Prepričani med strankami je zadobil obliko, ki bi utegnila zlomiti šibko telesce Avstrije. Egoizem strank je kriv, da nikdo več ne misli državno. Dežele stoje v globoki sovražnosti nasproti osrednji vladi, ker se le-ta nahaja na Dunaju in je seveda pod vplivom velemeda. Dežele hočejo napraviti iz metropole samo stroj za davke. Duševna vez je pretrgana in separatizem, katerega so vzgojili krščanski socialci, je storil, da se nikdo več ne ozira na Dunaj. Pa tudi med seboj ne marajo dežele tvoriti celoto. Protitežje te nacionalno skoraj popolnoma jedinstvene države naspro-

Iz ustavodajne skupščine.

LDU Beograd, 23. junija. Današnje sejo ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 16.50 uri. Na dnevnem redu je bilo nadaljevanje debate o 8. poglavju ustave. Poslanec Ljubomir Matić (radikalec) pravi, da je opozicija pokazala svoje neprijateljstvo do države. Centrum pa je napravil tudi nekaj napak, ker je sprejel odredbe, ki nikogar niso zadovoljile. Govornik smatra, da se županije ne smejo zamejnati z oblastmi. Oblasti sploh ne odobrava in čim več jih bo, tembolj bomo podobni pokojni Avstriji, ki je na ta način niti ne bi bilo treba rušiti. O členu 92 pravi, da bi bilo namesto dveh tretjin zadostna tudi polovica poslancev, da se minister izroči sodišču. Poslanec Kurbegović (musliman) ugotovi najprej, da se 8. poglavje pretresa v odsotnosti večine Hrvatov in Slovencev, ki so ravno na ureditev države polagali največjo važnost. Zaradi tega očita vladi, da ni hotela sporazuma tedaj, ko ga ji je opozicija ponujala. Vlada je hotela izsiliti tako ureditev države in zato ni moglo priti do sporazuma. To, kar naj bi bila po

8. poglavju samouprava, je vse prejkakor samouprava. Na čelo administracije pride mož, ki ga postavlja minister, narod sam pa pri tem nima nobene besede. Na koncu svojega govora se zavzema za samoupravo pokrajin. — Posl. Drago Bojevič (radikalec) pravi, da je strah Hrvatov pred majorizacijo neupravičen, ker so v materijelnem oziru bogataši in močnejši in bi Srbe zelo lahko dovedli do velike odvisnosti. Veruje v dobroto hrvatskega naroda in njegove prave zastopnike vidi v onih, ki delajo v skupščini. Med njimi vidi tudi predsednika dr. Ribarja. Posl. dr. Sevič (demokrat) poda pregled o dosedanjem delu posameznih vlad in ugotavlja, da gospodje, ki so dosedaj bili na vladi, narodu niso nudili onega, kar je od njih pričakoval. Akoravno ima ustava mnogo pogrškov, bo glasoval zanjo. Posl. Lazarevič (radikalec) kritizira posebno paragraf o odgovornosti ministrov. Po njegovem govoru je bila seja zaključena ob 19.30 uri. Prihodnja seja bo jutri ob 9. uri.

Debata o plebiscitu v štajer. dežel. zboru.

TIP Gradec, 23. junija. Na današnji seji dež. zbora se je razvila debata o plebiscitu za priključitev. V imenu kršč. socialcev je izjavil Prisching, da je stranka slejkoprej za priključitev, a treba se je ozirati na zunanji položaj in zaenkrat čakati, da se situacija zjasni. Soc. demokrat Pogranc je dejal, da je tudi njegova stranka za priključitev, toda to je zadeva cele države in ne pokrajin. Odgovornost naj prevzamejo meščanske stranke. Posl. Schreckenthal je izjavil v imenu kmečke zveze, da je njegova stranka za glasovanje na Štajerskem in ne vidi razloga, da bi se moralo odgo-

dit. Zastopnik velenemcev prof. Häbler pravi, da glasovanje po vsej zvezni državi ni izvedljivo, zato se njegova stranka zavzema za glasovanje po pokrajinah. Govornik trdi, da je gibanje proti glasovanju tudi pod vplivom karlistov. Velenemci vztrajajo na svojem stališču, prepričani, da mora prej ali slej priti do zedinjenja z Nemčijo. Glasovali bodo proti predlogu, da se plebiscit odloži. Nato je bil predlog o odgoditvi z 29 glasovi kršč. socialcev proti 15 velenemskim in kmejsko-zvezarskim sorej. Socialni demokrati so zapustili dvorano.

Dr. Rintelen — štajerski deželni glavar.

TIP Gradec, 23. junija. Na današnji seji deželnega zbora se je vršila volitev deželnega glavarja in njegovega namestnika. Oddanih je bilo 56 glasovnic, od teh se je 36 glasilo na ime poprejšnjega glavarja dr. Rintelena in

kot namestnika dr. Ahrerja. Ostale, ki so jih oddali socialni demokrati, so bile prazne. Tako sta bila zopet izvoljena oba poprejšnja funkcionarja. Oba sta krščanska socialca.

Vzhodno vprašanje.

DKU Pariz, 23. junija. Komisija senatorjev za zunanje zadeve je imela včeraj pod predsedništvom Poincarreja sejo, kateri je prisostvoval tudi ministrski predsednik Briand. O gornjelezijski zadevi je Briand izjavil, da se bo Anglija sporazumela s francoskim postopanjem, kateremu se bo pridružila tudi rimska vlada, ter da bo najvišji svet končno rešil to vprašanje. Tudi v izhodnem vprašanju računa na sporazum z Anglijo in Italijo ter upa, da Turki in Grki z ozirom na kritični položaj, v katerega bi jih spravila ofenziva, ne bodo odklonili ponujenega posredovanja.

Evakuacija Dalmacije.

LDU Split, 23. junija. Italijanski konzul v Splitu, Amadori, se je povrnil iz Rima v Split. V njegovi bližnji okoliščini se govori, da se bo evakuacija tretje cone zopet zavlekla in sicer po vsej priliki radi komplikacij z Barošem.

Konferenca ožjega ustavnega odseka.

LDU Beograd, 23. junija. Na seji ustavotvorne skupščine je bila konferenca ožjega ustavnega odseka glede razdelitve države na oblasti. Sporazum se ni dosegel in se bo seja nadaljevala jutri ob 9. uri.

DKU London, 23. junija. Iz Carigrada poročajo, da je dospel v Angoro boljševiški poslanik pri turški narodni vladi. Osebe obstoja iz istih propagandistov, ki so v Turkestanu razširjali boljševizmo.

DKU London, 23. junija. Na neko vprašanje je spodnja hiša uradno izjavila, da se grškim bojnim ladjam prehod skozi Dardanele ne more zabraniti, če je seveška mirovna pogodba, ki ne vsebuje nobenih tozadevnih pogojev, že v veljavi.

Zelezniška stavka v Julijski Benečiji.

DKU Rim, 23. junija. Stavka železničarjev se je razširila v Julijsko Benečijo in tudi že v provinco Padua, kjer je morale 10.000 potnikov prekiniti nadaljnje potovanje.

Kratka brzojavna poročila.

DKU Pariz, 23. junija. Senat je potrdil dodatek k pogodbi od 13. oktobra 1918 glede ureditve zračnega prometa in pogodbo, ki se tiče statuta o stalnem meddržavnem sodišču.

ti antanti bi bilo znatno večje, ako bi bila njena vlada vedno v stanju govoriti in postopati v imenu cele države. Toda baš Mayrjeva meščanska vlada ni nikdar imela tega protitežja in za slehernim njenim korakom se je oglašal votum separatum avtonomnih dežel. Ponesrečena politika za priključitev je izžepala vso energijo vlade in vladnih strank. V tem pojavu leži koren večne državne krize, na kateri ne more nikdo nič izpremeniti, kar bi bilo trajno. Krščanski socialci in velenemci, ki so vedno klicali po močni roki in govorili o redu v državi, so sami izpodkopali vsako avtoriteto in ustvarili kaos v upravi.

Ali ni pri nas slična kriza? Če se lahko v Avstriji govori o škodljivosti pretirane strankarskega boja, kaj naj pa porečemo mi? Ali nima naš strankarski boj že dolgo tiste oblike, ki je nevarna mlademu organizmu naše države? Tudi med slovenskim ljudstvom hočejo klerikalci vzgojiti najostrejši separatizem, ter osovražiti Beograd in Srbe enako kakor v Avstriji Dunaj. Posledica tega je, da vedno bolj propada avtoriteta in nastaja kaos na mestu splošne konsolidacije. Kako bi šele bilo, ako bi separatisti neomajeno zagospodovali v avtonomnih deželah? Saj vemo, da gotovim ljudem ni ne do naroda in ne do države svobode, ker zidajo v oblake svojo »civitas dei«.

Avstrijski zgled nas uči. Avstrijsko ljudstvo je kulturno na višji stopnji in nacionalno do kosti. Vkljub temu ga ogrožajo strankarski boji in separatizem dežel. Kaj naj šele rečemo o nas južnih Slovenceh, ki smo veliko bolj obdarjeni s partikularizmom in plebetskimi nasprotji? Rešitev naše krize je samo v močni jedinstveni državi.

Iz Češkoslovaške.

Češkoslovaški parlament se kmalu sestane k poletnemu zasedanju. Sedaj stoji v ospredju vprašanje nove vlade. Do petka bo padla odločitev, ali bo sedanja uradna vlada ostala do jeseni, ali pa jo utegne že v bližnjih dneh nadomestiti nova koalicijska vlada. Socialni demokrati so v svojem program izjavili, da stopijo šele jeseni v novo vlado. Če se bodo ostale stranke že sedaj sporazumele v glavnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu, tedaj se bodo morali odločiti pred jesenjo. Najvažnejši politični problem je v sedanjem trenutku vladin finančni načrt, osobito pa vprašanje davka na dedščino. Socialni demokrati se zavzemajo za svojčasni Englišev osnutek tega zakona in polagajo važnost na to, davek radi tega, ker po svojem značaju ne obremeni širokih vrst konzumentov.

Kakor vsak nacionalni dogodek, tako je Praga slovesno proslavila tudi dan 21. junija, spominski dan 27 čeških plemenitašev, ki so bili 21. junija 1621 umorjeni na starem trgu v Pragi. Vršile so se razne slavnostne prireditve, predavanja in slovesnosti, ki so vse imele značaj globoke hvalečnosti današnje češke generacije do mučeniških prednikov. Bil je to praznik zmago-slavja nad stoletnimi tirani češke slave in češkega poštenja, Habsburgovci. Lep pozdrav je poslal iz Capria prezident Masaryk ta posebljen češki značaj. V svojem pozdravu se spominja teh davnih žrtv habsburške samopašnosti in opozarja na zadnje žrtve, ki so nedavno dcspele v domovino, na to pa pravi: Na obeh monumentih so zapisane besede: »Resnica zmaga«. Da resnica zmaga — in to spoznanje

je mislečemu duhu v časovnih zmedah in zablodah največja uteha.

Kakor javlja »Prager Presse«, sta obe glasili čeških komunistov »Rudé právo« in »Vorwärts« objavili celo vrsto dokumentov, ki dokazujejo, da obstoja tajna vojaška organizacija nemškega meščanstva na Severnem Češkem. Centrum te organizacije je baje »Freie deutsche Bürgervereinigung für Reichenberg und Umgebungen«, ki deluje na eni strani proti komunistom in je celo v stikih s policijo, na drugi strani pa zasleduje tajne nacionalistične cilje in je v stalni zvezi z nemškimi orgeš-organizacijami. To društvo ima v več mestih severne Češke svoje podružnice, ki so razpredle celo gnezdo vohunov in zaupnikov, ki sedé v javnih uradih, tovarnah itd. V zadevo je baje zapletenih mnogo odličnih oseb, ki so veljale kot lojalni državljani češkoslov. republike. Odkritja vzbujajo posebno pozornost.

Vlada je osnovala Slovanski zavod s sedežem v Pragi. Slovanski zavod ima namen, gojiti in izgraditi gospodarske in znanstvene odnose s slovanskimi deželami.

Da zajezi nevarno poplavo veneričnih bolezni, je češkoslovaška vlada izdelala zakonski osnutek o pobijanju spolnih bolezni (siphilisa, gonorrhoea in ulcus molle) ter izdala odredbe proti prostituciji. Vse one, ki so spolno bolni, mora oblast poklicati k zdravniku. Oblast lahko odredi, da se jih internira v bolnici. Prostitucija sama na sebi ni kaznjiva, a kaznujejo se prostitutke, ki okužijo druge ali ki zapeljujejo mladeniče pod 16 let. Odpravljene so vse javne hiše, za prostitutke pa se osnujejo poplajševalnice.

V Pragi se mudi veliki indijski pesnik in mislec, širom sveta znani Rabindranath Tagore (izg. Takur). — Češki narod mu je priredil lep sprejem in Praga mu nudi vse svoje gostoljubje. Tagore je izjavil napram dopisniku nekega lista: »Zelo sem rad, da sem lahko došel med češki narod. Vaše ljudstvo mi vzbuja občudovanje. Iz vsega srca želim mladi republiki srečo in blagostanje. Naj bi pričela svoj razvoj s čvrsto vero v ideale in ne le v prosto silo, ki pri vsakem narodu pomenja, da se stara in da mu srce postaja trdo. Verujte v duševno enoto človeštva in dajte tej enoti izraz v vsem vašem narodu.«

Notranja in zunanja politika.

* **Za zvezo z Bolgarijo.** Beogradski »Trgovski Glasnik« se z ozirom na vedno opasnije dogodke na vzhodu zavzema za jugoslovensko-bolgarsko zvezo. V katerikoli smeri se razvijejo dogodki v Mali Aziji, ostanejo za nas vedno velike važnosti. Z ustanovitvijo večje in močnejše države, bodisi Grške ali Turške, se nam in Bolgarski zapre

izhod na Belo morje. Sedanji dogodki na vzhodu značilno historični preokret, ki mu moramo kot bližnji sosed, posvetiti vso pozornost. Najboljše sredstvo za osiguranje naših skupnih interesov je jugoslovensko-bolgarska zveza, ker le vsi slovanski narodi na Balkanu, združeni v eni zvezi, bi tvorili silno moč, s katero bi mogli uspešno braniti pravice in interese naših narodov.

* **Prvi nastop Jugoslovenov v rimski zbornici.** Dne 22. t. m. se je v rimski zbornici prvič oglašil zastopnik onega dela jugoslov. naroda, ki je moral na ljubo imperijalističnim vele-silam pripasti tujl državi. Dr. Wilfan je govoril. Njegov govor je vzbujal splošno pozornost in zadel na burno nasprotovanje, kakor je bilo pričakovati v tej hiši, ki slovi daleč po svetu kot parlament psokv in nesti. V svojem govoru je poslanec Wilfan protestiral proti aneksiji Julijske Benečije in izjavil, da je to slovanska dežela. Seveda so na te besede dvignili krik angelji varhi italijanske svobode in »demokracije« — fašisti. Nadalje je protestiral proti krutosti, s katero nastopa italijanska vojska v teh krajih, tudi tu je bila užaljena »italijanska duša« in predsednik zbornice kakor tudi ministrski predsednik Giolitti sta protestirala proti Wilfanovim besedam. Fašisti so bili med Wilfanovim govorom čisto izven sebe in so vpili ter divjali po zbornici kakor obsedeni. Wilfan je svoj večkrat prekinjeni govor končal z izjavo, da se bodo italijanski državljani jugoslov. narodnosti vedno in dosledno borili za pravice svojega naroda. Videti je, da so bili italijanski mogotci konsternirani vsled pogumnega nastopa poslanca dr. Wilfana, ki se ni obotavljal zalučiti krivičnem v obraz resnico in jim povedati, da naš narod nima več robske duše, ki bi jo kdo kupoval za dožvevo zlato. K dogodkom se še povrnemo.

* **Konferenca v Portorose.** Na konferenci v Portorose se bo razmotrivalo vprašanje zboljšanja poštnega in brzojavnega prometa med nasledstvenimi državami. Zavezniške države bodo poslale na konferenco svoje najboljše strokovnjake. Anglijo bo zastopal sir Francis Bend, Francijo Laverre, bivši predsednik medzavezniške reparacijske komisije, Italijo pa de Santis. — Predsednik konference bo italijanski poslanik na Dunaju markiz della Torretta.

* **Novi poljski minister za zunanje zadeve,** ki je minule dni potoval iz Rima preko Dunaja v Varšavo, je podal dopisniku »Neue Freie Presse« podatke o smernicah svoje politike. G. minister K. Skirmunt je izjavil, da se vsa zunanja politika Poljske osniva na versajlski mirovni pogodbi in da mora Poljska v tem stati odločno na strani Francije. Moja politika je vseskozi orientirana za evropski mir. Poljska ne zasleduje nobenih agresivnih ciljev, temveč hoče biti element miru in ravnotežja. Poljska hoče pridobiti na svojo stran dve skupini držav: eno, ki teži k Crnemu in drugo, ki teži k Baltickemu morju. Važni cilji poljske diplomacije so: jasno stališče nasproti

mali antanti, paralelni interesi med Poljsko in narodi, ki so ji sorodni po rasi in kulturnih vezeh, zveza držav ob Baltickem morju. Zivljenski interes Poljske zahteve, da pride na čisto s svojima dvema sosedoma: Nemčijo in Rusijo, kar se tiče Rusije, nas veže pariška mirovna pogodba in pa dejstvo, da se Poljska ni nikdar hotela in se ne bo hotela boriti proti ruskemu ljudstvu. Vrhunec gornješlezjske krize je prekorajčen in mora priti mirnim potom do rešitve tega prečnega vprašanja.

* **Imenjuje o note.** ... Kakor doznava »Reuter Büro« je vlada na zadnjo francosko noto glede francoskih zahtev v Rusiji ponovila Lloyd Georgejevo zadržilo, da bo angleška vlada podpirala v teh zahtevah Francijo, če se bo sklenila splošna pogodba med Rusijo in zapadnimi silami.

* **Program nove avstrijske vlade.** V seji v sredo je avstrijski zvezni kancler Schober podal program nove vlade, ki leži v glavnem na temelju programa finančnega odbora Zveze narodov. V zunanji politiki si bo prizadevala vlada, da si pridobi zaupanje vevsil in spoprijazni s sosednimi državami, ter da ohrani odnose z Nemčijo. K temu je v prvi vrsti potrebno, da prenehajo vse spornosti na mejah in se vzpostavi redni gospodarski promet posebno s sosednimi državami. Nova vlada bo že v nekaj dneh z odstranitvijo v prometu s sosedji nastalih nasprotij dokazala svojo resno voljo.

* **Policijdemokracija v Avstriji.** Na čelu avstrijske vlade stoji predsednik dunajske policije dr. Schober. Noben nemški list še ni doslej udaril po novi vladi in njenem predsedniku, češ, vlada je policijska, ker jo vodi predsednik policije. Pri nas je bil svojčas na Brejčevem mestu imenovan politični uradnik dr. Baltič, katerega je vlada poverila s tem odgovornim mestom radi njegovih upravnih zmognosti. Kljub temu, da se ni nikdar in nikjer izpostavljaj v strankarsko-politič. smislu, so vsi klerikalni listi udarili po njem in ga pozdravili z nesramno osebno gonjo. V Avstriji je stopil na mesto klerikalca Mayra uradnik — policijski prezident. Ali ga klerikalni listi napadajo, ker ni vzel iz njihovih vrst, ali mu odrekajo zmognosti in ali pišejo o policijski vladi? Ne, nemška žurnalistika je prezrela za tak način pisanja, najsibo že klerikalne ali napredne smeri. Samo pri nas udrihajo razni primojduš »politiki« po vsakem, ki ni njihovega mišljenja in se delajo, kakor da bi imela samo njihova stranka monopol na zmogne državniške. Koliko časa in dela še bo treba, da bomo dorasli za resno in stvarno politiko?

* **Politika madžarskih škofov in grofov.** Dasiravno so dani pogoji za izvršitev trianonske mirovne pogodbe, imajo Madžari še vedno proste roke nasproti antanti. Njihova vojska še ni razpuščena in mesto vesti o razorožitvi vedo češki listi poročati, da se Madžari pripravljajo na vpad v Slovaško. Medtem pa madžarski grofje pridno spletka-

rijo po glavnih evropskih mestih in na vezujejo stare stike z lordi, conteli in velekapitalisti. Za hrbtom evropske demokracije se zbira stara reakcija ter v zvezi z židovsko plutokracijo pripravlja opasnejše eksperimente nego so komunistični bav-bav puči. Madžarska duhovščina je z malimi izjemami karlistična. Osobito se odlikuje znani gostitelj eks-kralja Habsburga, somoteljski škof Mikš. Nekatere vesti zatrjujejo, da je Vatikan precej naklonjen ideji, vzpostaviti v Srednji Evropi močno katoliško monarhijo, ki bi bila protitežje pravoslav-nemu Slovstvu in protestantskemu zahodu. Seveda so te simpatije vatičanskih političnih krogov še zelo previdne, a zato ne ravno neverjetne. Zgodovina uči, da je Vatikan vedno podpiral države, zavedno katoliškimi vladarji in da je bil opora Habsburgovcem, ki so na njegovo povelje zatirali reformistično gibanje kler-koli se je pojavilo. Vatikan ima — naravno — povsod pred očmi interese cerkve in hijerarhije ter čuti, da so ti interesi mnogo bolj zaščiteni v monarhiji s katoliškim vladarjem in katoliško večino kakor pa v državi, kjer je katoliška cerkev brez protekcij. Ne bi bilo tedaj čudo, ako bi se v nekaterih točkah interesi Vatikana in Madžarske čudovito ujemale.

2.-3. julija cvetlični dan

Ciril-Metodovih podružnic v Mariboru.

Zanimivosti.

Težave ljubezni. Ljubezen je črna bolezen za katero ni nikoli enotnega zdravlila, pa tudi njeni simptomi so silno različni. Od trenutka, ko se je »lovek« nalez — kajti ljubezen je nalezljiva, celo prav zelo — pa do trenutka ko »izbruhne«, poteče včasih samo nekaj minut, včasih nekaj ur, včasih pa tudi po več dni, tednov, mesecev in celo let. V časih zadostuje, da se je človek »nalez«, en sam pogled, včasih celo še mnogo več. Pravega sistema torej ni. Različna je tudi doba »obolenja«. V časih »zboli« človek na ljubezni le za par hipov, včasih za nekaj ur, dni, tednov, mesecev, let, so pa tudi ljubezni, ki postanejo kronične in se drže človeka celo življenje. Skoro neverjetno pa vendar mogoče je, da popadejo človeka istočasno dvojni »bacili«. Tak človek bolega na dvojni ljubezni, ali po domače povedano: zaljubljen je hkrati v dve, ali v dva. O takem slučaju dvojne ljubezni nam poroča »te dni« pariško časopisje. Uradnica Daniela Rourier v Parizu se je zaljubila pred letom v nekega letalskega častnika, in ko je odšel v Algir sta si dopisovala. Med tem časom pa se je noleg tega zaljubila še v nekega dr. Eroffeta, kateri je zaprosil celo za njeno roko, kar mu tudi ni odbila ter postala njegova nevesta. Pa čeprav je bila nevesta Eroffeta, ki ga je ljubila, je ljubila še vedno tudi letalskega častnika, ter si z njim še nadalje popisovala. Zaročenec je za to izvedel, pa ji je odustil. Toda pisanje se je nadaljevalo in ko bi se imela zaročenca te dni poročiti, je pisal častnik nenadoma, da se povrne iz Algira v Pariz. Deklica je pričela sedaj premišljevati, za katerega naj se odloči, katerega ima bolj rada, toda zaman, uverila se je, da ima oba enako rada. Kaj tedaj storiti? Po dolgem premišljevanju je sklenila, da umrli in to je tudi storila. Z ljubezjo so res težave.

Dnevna kronika.

Maribor, 24. junija.

— K notici o postopanju poslovodje tvrdke Meindl smo izvedeli, da se dotični dami nista posluževali slovensčine, ampak nemščine ter sta nastopali skrajno nervozno. Z ozirom na to smo se na verodostojnem mestu informirali ter izvedeli, da je poslovodja Slovenec in ne Nemec.

— Ne pozabite na naše dijaštvo! V soboto popoldne in nedeljo popoldne bodo dijaki nabirali po ulicah prispevke za »Perijalni Savez«. Spomniti se, da je v mladini slava in moč našega

F. K.

V mariborskem parku.

Mestni park je sedaj, ko je še cvetel na drevesih in je posejan z kinčem lepih cvetlic pač najlepša prirodna stavba v Mariboru. Ako le morem, ga dvakrat na dan obiščem in vselej ga hvaležno občudujem, ker mi brezplačno nudi duševni in telesni užitek. Žal da vidim dosti mi znanih in neznanih obrazov po mestnih ulicah, ki jih še nikdar nisem videl v tem krasnem zdravem parku. Vidim pa tudi take ki jih ni več med nami in ki so mi bili lansko leto in celo letos prijetni družabniki. Bili so pač kot jaz že stari ali pa eni še zelo mladi. Teh zadnjih je škoda. No, veselil me pa vseeno, ko vidim za nami naraščaj vrlih malčkov, ki so šele letos prvič zagledali naš park in ki jih srečne narodne mamice vozijo po šetališčnih potih. Tako mi je postal komaj enajstmesečni srčkani Marko stari znanec, ki me že od daleč spozna in se mi zasmije. Interesantno je te otroke poslušati. Ko ga je nekdanja služkinja na tla postavila da bi ko-

rake delal, mu je petletna sestrka Katinica rekla: »Marko, boš čevlje strgall? Boris in Dušan sta bolj resnega značaja in se zame malo brigata. Gotovo si domišljata, da sta kaj več, ker imata vsak svojo od brhkih deklet peljano »ekvipažo«. Pretečeni teden se mi je pa prvič »še leže« predstavil trimesečni lepi Gorazd. No tega sem bil pa vesel in ravno tako njega srečna mamica, ki je bila z gospodom paponom po dolgi odsotnosti z prihodom čvrstega sinčka osrečena. O deklicah, ki so mi istotako vrlo dobro došle, ne govorim dosti, ker je za nje to boljše. Še pa one tudi bolj »nazaj držé«, gotovo zato, ker vedo da so punčke in ker imajo še predolge srajčke in pobarvane nogavice. No, i to će proč i drugo doé!

Pohvaliti moram tudi najmlajšo tekajočo mladino, ki, kar jih je od zavednih staršev, prav lepo slovensko govori in kaže tudi na zunaj dobro vzgojo. Pred kratkim sem namreč opozoril malo družbičjo otrok, da ne smejo trgati cvetja, sicer jih bo stráža. Mali, komaj petletni fantek, ki je

bil zaostal za družbo, se ustavi in me gleda, pokličem ga k sebi, kjer sem v družbi sedel in divni otročiček pride takoj k meni in začne, pomolivši mi cvetje, s tresočim glasom: »prosim, prosim, jaz, jaz — dam nazaj in ne bom več trgall.« Te slike dečka ne bom nikdar pozabil, iščem ga, ali žal nisem ga več videl. »Srečen otrok in srečni stariši! Drugi dan skoro isti prizor z drugimi otroci, ki so mi pa od daleč osle in jezik kazali. — Še par besed o odraslih ali bolj odraslih. Sedijo po dve, tri Nemke (posebno pri koncertni promenadi) in se mimoidočim slovensko govorečim smejejo. Pa ne morem jim zameriti, ker čuje se m. dr. »Dakako imale smo svoj frauenverein«; »Ajmo kod našega Gärtnera?« »Kam pa vidva? prišla sva malo špacirat.« Pa brez zamere, kajti to se že prenaša ali žalostno je slišati iz slovenskih ust in ustic neprenehoma švabčarenje.

Krasni park molči, a jaz v njem poslušam in upam, da šele s prihodom naših malčkov na krmilo »stopijo« bolj časi.

bodne očetnjave. Pomagajte ji, da spozna njeno lepoto in se navduši za delo v korist vsemu našemu narodu.

— Regent Aleksander na sokolskem zletu v Osijeku. Iz Beograda poročajo, da se bo Sokolskega zleta v Osijeku udeležil tudi regent Aleksander Vidov dan bo preživel med Sokoli. Naš vladar pozna svoje Sokole in Sokoli poznajo njega. Zato se ves jugoslovanski svet raduje nad tem posetom.

— Slovesna proslava Vidovega dne. Vlada je odredila, da se praznuje Vidov dan po vsej kraljevini kar najbolj slovesno. Ugledajmo se v Cehi, ki vedo na dan svojih nacionalnih praznikov vzbuditi v najširjih ljudskih vrstah navdušenje za mlado svobodno republiko.

— Dr. Leopold Lenard, bivši urednik "Straže", ki je v svojih člankih v "Slov. Narodu" odločno zastopal jugoslovansko in slovansko idejo nasproti rimskemu in partikularističnemu Slovenstvu SLS, je zapustil Maribor, ker je spet v službo beograjskega presbiroja.

— Razstava šolskih risb državne realke v Mariboru bo odprta od 28. do 30. junija 1921 in sicer vsak dan od 9. do 12. ure. Vstop prost.

— V inženjersko podoficirsko šolo v Zagrebu se sprejme letos do 150 gojencev. Pogoji za sprejem so razvidni iz javnih razglasov. Pojasnila daje vsaka vojaška komanda.

— Važno za kmetovalce. V nedeljo dne 26. junija ob 16 uri popoldne se razkazuje na grajski gospoda barona Rosmanittha v Radvanjih najnovejši ameriški motorni plug Fordson izdelan največje ameriške avtomobilne tovarne Ford-Motor-Company pri praktičnem delu. Razkazoval in delal bo z njim jugoslovanski zastopnik omenjene tovarne gd. Viktor Barešič, ki bo dal tudi vsa tozadevna pojasnila. Interesenti se vabijo. Fordson je univerzalni stroj za moderno gospodarstvo in opravlja vsa dela na posestvu, kakor na primer orje, vlačí, kosi, vleče vozove, poganja žago, mlin, vodne sesalke itd. Močan je 25 PS za pogon se uporablja petrolej. Stroj tehta 110 kg, njegova dolžina znaša 2 m 20 cm; maksimalna hitrost je 11 km na uro. Izorje na primer z dvobrazdnim plugom v 10 urah približno 4 hektarje.

— Nesreča pri delu. Včeraj zjutraj ob 6 uri je pri spravljanju sena na Girstmayerjevem posestvu v Laitersperku padel 25 letni viničarski sin Jakob Kvas iz Rošnoba s senika na tla, kjer je obležal s težkimi notranjimi poškodbami. Rešilna postaja, ki je bila o nesreči takoj obveščena, ga je prepeljala v splošno bolnico.

— Onesvestil se je na Slomškovem trgu pred mestnim kinematografom v sredo popoldan 42 letni vojni invalid Franc Vohič. Prijeli so ga srčni krči. Rešilna postaja mu je podelila prvo pomoč ter ga prepeljala v stanovanje na Pobreški cesti št. 32.

— Aretirane beračice. Radi beračenja pred frančiškansko cerkvijo sta bili aretirani 87 letna Marija Miletič in 60 letna Jožefa Ornik.

— Najdeno. Pred sodnijo je bil najden zelen predpasnik. Dobi se pri policiji.

— Tatvina. Gledališki igralci g. Luciji Ožegovičevi so bili ukradeni iz gledališke garderobe nizki čevlji, vredni 700 K.

— Opozorjamo na prostovoljno dražbo vina v Kamnici, Felingerjev dvor, dne 28. junija t. l. Glej inserat.

— Gozdna tatvina. Orožništvo v Št. Vidu pri Ptujju je prišlo na sled veliki gozdni tatvine. Razni tamkajšnji domačini so kradli les v gozdu graščaka Rapita. V tatvino je zapleten baže tudi uničar Pernat.

— Tepti. Pri Sv. Jurju ob Ščav. fantje pretepti viničarja Repa aka tako da je vsled poškodb

— Pri Sv. Duhu pa je dobil v preteptu neki Marinič težje poškodbe, katerih posledice bo nosil celo življenje.

— Najdeno truplo samorilke. Pri Sv. Marku pod Ptujem so našli te dni na obrežju Drave truplo okrog 20 let starega dekleta, ki je pred kakimi štiri-

rinajstimi dnevi vsled nesrečne ljubezni skočilo v Dravo z državnega mostu v Mariboru. Truplo so pokopali na tamkajšnjem pokopališču.

— Voz s konjem in ljudmi zletel v Dravo. Pri šentlovrenškem prevozu čez Dravo se je dogodila predvčerajšnjem nesreča, ki bi bila kmalu zahtevala dvojne človeških žrtve. Vsled zapore falskega jezua je Drava tako narasla, da je segala prav do ceste, ki na tem mestu sploh ni ograjena. Iz Št. Lovrenca se je pripeljala s hlapcem na vozu neka kmetica. Malo pred prevozom pa se je konj nenadoma splasil ter zdirjal z vozom navzdol proti brodu, kjer je padel z vozom ter s kmetico in hlapcem vred v reko. Napornemu in hitremu delu dveh brodarjev pa se je ob smrtni nevarnosti posrečilo še pravočasno rešiti kmetico in hlapca, kakor tudi konja iz valov.

— Gerent Rafelsberger v Beltincih. Podobno v Dolnji Lendavi pa je v Beltincih gerent Rafelsberger, ki je po zagovoru gerenta Severja ostal na tem važnem mestu. Da Rafelsberger ni nič boljši kakor je Sever, je v dokaz že dejstvo, da ga je Sever priporočil. Gospod Rafelsberger menda ni popolnoma nedolžen pri doljulendovski zaroti. Oblasti so radi tega uvidele potrebo, da ga konfinirajo. Če vlada ne bo posegla tudi tu doli z železno roko v to sršenovo gnezdo, ne bomo pred temi madžaronskimi divjaki niti trenutka življenja varni. Slovensko ljudstvo je pod vlado madžarskih in madžaronskih divjakov pred zasedbo po jugoslovenskih četah dovolj pretrpelo, pa si to več ne želi, a vlada naj skrbi, da bo to naše ljudstvo vsaj lahko brez skrbi spalo in se ne bo vedno vznemirjalo po raznih alarmantnih vesteh, ki bi se mogle nekega dne spremeniti tudi v resnico.

— Iz Prekmurja. (Agrarna reforma.) Pred nedavnim časom so se podali na pot v Beograd zastopniki prekmurskih veleposestnikov in sicer za okoliš Murske Sobote dr. Vahy, za okoliš Beltincev posestnik Bale, a za okoliš Dolnje Lendove dr. Nemety. Izposlovali so v Beogradu toliko, da je vlada te dni poslala v Prekmurje svojega zastopnika, katerega imenovani trije sedaj že nekoliko dni prav pristransko obdelavajo v farovžu v Pogojinah. Njihova želja je, da bi se agrarna reforma za Prekmurje sploh odpravila ali pa vsaj omilila v toliko, da gosposde veleposestniki ne bi bili oškodovani. Proti tej nakani se je dvignilo vse tukajšnje ljudstvo, ki pride pri reševanju agrarnega vprašanja v poštev. Že v nedeljo 19. t. m. se je vršilo v Murski Soboti protestno zborovanje, ki se hode pa še v večjem štilu ponovilo v nedeljo 26. junija t. l.

— Iz Dolnje Lendave. (Gerent Sever.) Ta človek, ki je že zdavnaj izgubil vse simpatije prebivalstva, pašuje še vedno v Dolnji Lendavi, kjer se go-dijo zelo čudne reči. Te dni so prišle naše oblasti na sled precej obširno zasnovanemu protidržavnemu pokretu. V nedeljo 26. junija t. l. bi baže moralo počititi. Murski most bi zletel v zrak, a naše oblasti in zavedne Jugoslovence bi se po receptu šentjernejske noči spravilo na drugi svet. Ko bode stvar uradno razjasnjena, bomo o njej poročali še podrobneje. V tej zadevi igrajo baže veliko vlogo tudi ljudje, ki so si znali s svojo lažinarodnostjo pridobiti zaupanje naše vlade. Zdi se nam, da vlada vse premalo vpoštevata tlečo iskro na prekmurskem ognjišču, ki bi mogla postati usodna, ko bi prišla, po zaslugi raznih hinavcev, ki so na videz Jugoslovenci, do razmaha. Proč z ozir! So je čas.

Mariborska porota.

Mar bor, 22. junija.

Drzne tatvine pred poroto.

Današnja porota je nudila nekaj ne navadnega. Včerajšnji časopisi so pri-nesli vest, da se je denarne postavke, ki so merodajne za kvalifikacijo hudo-delstev in za pristojnost sodišč, zvišalo. Za poroto velja sedaj najnižji znesek 4000 K. Govorilo se je, da odslej nastopi pristojnost posebnega sodišča šele s 40.000 K. Zato sta se zagovornika

dr. Skapin in dr. Jan trudila, da bi dosegla preložitve razprav, ker sta vedela, da bo zakon, ki ga avizirajo časopisi, do prihodnjega zasedanja objavljen in današnje kazenske zadeve, ki oddaleč ne dosežajo 40.000 K, ne bodo več spadale pred poroto, temveč pred redna sodišča, kjer je dokaj nižja kazen. Dr. Janu se je to v zadevi Jančar očitno posrečilo, drugod pa se ta nakana ni dala izvesti. Dr. Skapin je svojega klijenta Brezovnika naprosil, da naj vse utaji, kar je med preiskavo priznal, samo, da bi se razprava preložila, ker bi po tem morali zaslišati priče. Ker pa je nato drž. pravdnik predlagal za slučaj, da sodni dvor temu ugodi, takojšen zapor, je moral dr. Skapin pred so-diščem priznati, da je on svetoval Brezovniku, da naj vse taji. Ta izjava dr. Skapina je povzročila nemalo izne-nadenje in osuplost.

1. Mladoletni Anton Jančar je v G. Radgoni ponarejal nakaznice oskrbnika Tillya na Kleinovška, kjer je imel Tilly deponiran denar in ki ga je s takimi nakaznicami dvigal. Na ta način si je prilastil mladi tat 4400 jugosl. kron. V svrhu zaslišanja Tillya se je razprava preložila.

2. Pri ženi Ivana Lasbacherja, ki je obdolžen tatvine 20.120 K je stanovala njegova nečakinja Apolonija Persakova. Tam je imela tudi shranjen kovček, kjer se je nahajal v kuverti njen denar. Bil je to izkupiček za prodano posestvo in za kravo, skupno 20.120 K. Dne 14. februarja t. l. zvečer se je z Veroniko Klemencič odpravila, kovček zaklenila in vzela ključ s seboj. Vrnivši se domov, je položila ključ na omaro — in potem igrala z obtožencem, njegovo ženo in drugimi karte. Drugo jutro ključev ni več našla. Prosila je na poti v Ljutomer pri obtožencem očetu obtoženca, ki je bil takrat tam, da naj njen kovček iz hiše spravi v klet, ker se je bala, da bi ji kdo kaj ne ukradel. Ko se je 16. februarja vrnila, je našla kovček siloma odprt; kuverta z denarjem je izginila. Sumila je takoj obtoženca, ga ovadila in res so ga v Ljubljani, kamor je bil med tem odšel, aretirali. Pri njem so našli še okoli 11.200 K. Obtoženec je takrat priznal, da je ukradel 16.000 in da je bil kovček odprt; ta prilika ga je premotila, da si je denar prilastil. — Med razpravo odločno taji, da bi bil ukradel več, dasi e preiskava podala, da je mnogo denarja po izvršeni tatvini zapravil. Obtoženec, ki je vojni invalid in mu manjka cela desna noga, je bil radi tatvine že predkaznovan. Porotniki so na njih stavljeno vprašanje glede celega zneska potrdili, nakar je bil Lasbacher obsojen na 18 mesecev težke ječe po-ostrene z 1 postom vsak mesec.

3. Novak in Breznik. — Tip zločinca je Stefan Novak. Leta 1918 je z ukradeno pošto hranilno knjižnico tivilgal denar in poslal celo nekoga drugega na pošto in ga napeljeval s tem k goljufiji. Glede izvora te knjige zvope zdaj tako, zdaj drugače. — Marca 1919 je neka tatinska banda, s katero sta tudi Novak in Breznik, (vsi so bili še vojaki) v vojaški obleki ot patrula došla k posestniku Prah. Zastržila je hišo, domačine konfinirala v kuhinji, češ, da išče orožje; najprej so rekli, da ima Prahov sin napačne dokumente, na podlagi katerih je vojašine oproščen. Ves večer so stikali po hramu; orožje so iskali celo za slikami na stenah! Konečno so rekli, da so trudni od patrulske službe, dali zapreči voz, nanj naložili 180 kg sianine in 150 kom. klobas in izginili. Naročili so, da naj pride drugi dan Prah po konja in voz k Crnemu orlu. Uzmoviči so pa plen, voz in konja prodali in si vse porazdelili. Par teh prijateljev že sedi; danes pa sta se zagovarjala Novak in Matevž Breznik, ki sta v bistvu vse priznala; le oborožena nista bila in o tem, da drugi kradejo, sta šele izvedela, ko so se odpeljali z vozom domov. Ta izgovor jima seveda ni pomagal. — Novak je bil nadalje še obtožen radi tatvine krave, ki jo je prodal v N. Avstriji, potem ko jo je bil v družbi dveh tovarišev ukradel nekemu Alojziju Kom. Obtožbi, da si je pridržal vojaške stvari in da je Josipa Kocijana napeljeval k goljufiji, je drž. pravdnik med razpravo umaknil.

Novak je očitno lagal, priznaval

je le, kar se mu je zdelo, zdaj izpo-vedal, potem utajil itd. Porotniki so vsa stavljenja jim vprašanja izvzemši vprašanje glede tatvine krave, potrdili; glede krave pa so potrdili event. vprašanje na deležnost pri tatvini.

Zagovornika dr. Jan in dr. Skapin sta skušala obtoženca rešiti s tem, da sta obširno očrtala socialne razmere o prevratu; porotniki pa so vprašanje vseeno potrdili z 9 glasovi.

Na to je bil Stefan Novak obsojen radi vseh teh hudodelstev na 3 leta težke ječe, poostrene s posti in trdimi ležišči. Matevž Breznik pa na 1 leto težke ječe, ravnotako poostrene. Novak kazni ni sprejel. Zdivjal je iz dvorane, tako, da ga je moral paznik prijeti. Razprava je trajala do 21. ure.

Sokolstvo.

o Prapor Jezdnega odseka M. S. je umetniško delo po načrtih g. profesorja Zagarja v Mariboru. Prapor sam ima obliko trikotja iz rdeče svile in ima na vsaki strani uvezen sokolski znak s napisom Maribor in grbom ter narodno ornamentiko. Vezanje je iz posebne naklonjenosti prevzela in vodila rodoljubna gospa notarka Asičeva. Droj je kovinast in v dovršeni izdelavi g. Tratnika, zlatarja v Mariboru.

o Udeležniki mariborskega Sokola na zletu v Osijeku se opozarjajo, da se zbero točno ob 21.30. uri v Narodnem domu, kjer prejmo železniške legitimacije in vozne listke, ki se bodo oreje za vse udeležnike M. S. nabavili. V Narodnem domu bo pripravljen voz za prtljago. Iz Narodnega doma skupen odhod na kolodvor.

Sport.

: Sestanek vseh nogometašev »Maribor« se vrši danes 24. t. m. ob 20 uri v gostilni »Maribor« na Grajskem trgu. Prisotnost obvezna.

: SK Korotan. Pozivajo se vsi člani sportnega kluba »Korotan«, da se udeležijo današnjega razstavnega banketa, ob 20. uri v gostilni pri »Crnem Orlu« na Grajskem trgu.

: V prijateljski training igri sta se pokazala v sredo 22. t. m. S. S. K. Maribor in Svoboda (Maribor). Hvalevredni training je odločilo ne kompletno (zakaj?) prvo moštvo »Maribor« v svoj prid z rezultatom 7:0 (2:0).

: Korotan: MAK 2:1 (0:1). V prijateljski tekmi je v četrtek 23. t. m. premagal »Korotan« Mariborski Atletički sportklub.

: Francoska Federacija (Paris): SL reprezentanca (Ljubljana) 5:0. Francozi so zmagali 5:0 polčas 3:0. Večti sočglavi posej. Sodnik g. Vodišek. — Drugi goal čisti off side. Francoskemu teamu se je prirejalo veliko odobravanja. Gosti posetijo danes Gorenjsko.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V petek 24.: »Deseti brat«. Ab. C—40.
V soboto 25.: »Caričine amaconke«. Častni večer Marija Simenca Izven abon.
V nedeljo 26.: »Orpheus v podzemlju«. Izv. abonementa
V ponedeljek 27.: »On in njegova sestra«, častni večer Josipa Povheta. Izv. abon.
V torek 28.: »Smrt majke Jugovica«. Slav. nosna predstava v proslavo Vidovega dne. Izv. abonementa.

Kino.

I. mariborski bioskop. Od sobote 25. do torka 28. t. m. se predvaja peterodejanska drama »Nantas«, dramatizacija glasovitega istoimenskega romana Emila Zole. V ponedeljek vojaška godba. O dramu bomo se poročali.

Kultura in umetnost.

x Marlo Simenc, naš priljubljeni tenorist ima jutri v soboto svoj častni večer v »Amaconkah«. Daljši članek o g. Simencu in njegovem delovanju izpod peresa g. Skrbinskega smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za jutri, na kar opozarjamo c. čitatelje.

x Javna produkcija gojencev kapelnika Hermana Frischa. Jutri v soboto 25. t. m. se vrši ob 20. uri v Göt-zovi dvorani javna produkcija gojencev šole kapelnika Hermana Frischa. Pred-rodaja vstopnic pri Hoferju v Selski ul.

x Glasbene Matice v Mariboru III. redni občni zbor se vrši v soboto 25. junija ob pol 20. uri v društvenih prostorih pri Götzu na Aleksandrovi cesti, na kar člane ponovno opozarjamo.

x Koncert »Glasbene Matice« v Sl. Bistrici. V nedeljo, dne 26. t. m. ob pol 16. uri popoldne se vrši v prostorih okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici koncert, ki ga priredi Glasbena Matica iz Maribora. Na sporedu so pesmi z moškim zborom in s sopran, alt in tenor solom. Ker se v Slov. Bistrici zelo redko nudi prilika slišati dovršena pevska izvajanja, se občinstvo opozarja, da ne zamudi prilike priti poslušat umetnost pevskega zbora naše dične Glasbene Matice iz Maribora. Zbor, ki nastopi s 50 pevci, vodi koncertni vodja gospod svetnik Oskar Dev.

x Plamen. Izšla je 11. številka, ter pri- naša: Ivan Zorec: Zmote in konec gđ. Pavle (konec). — Vitomir F. Jelenec: Jugoslovansko dobrovoljstvo (V.). — Gustav Strniša: Cebelarjeva. — R. Peterlin Petruška: Zunaj tuli veter. — S. K.: Obup. — Gustav Strniša: Elviri. — Rado Murnik: Zenini naše Koprnele. — Dragotin Inkiostri: Kapital in delo. — Miroslav Kunčič: Spomin. — S. K.: Se malo ur. — Gustav Strniša: Razodetje. — J. Suchy: Črtice iz francoske revolucije. (VII.). — I. S. Orel: Pasti in zanke (dalje). — Politična kronika. — Razno. — Debeljak Tine: Zimska žalostna. — Moderni poetični koncerti.

Gospodarstvo.

Borza 23. junija.

Zagreb: Berlin 207,50—0, Italija 727—727,75, London 549—550, New York 145,00—146,00, Pariz 1180—1185, Praga 200 do 200,45, Svica 2460—2465. Valute: Ameriški dolarji 140—141,25, avstrijske krone 0—22,50, carski rublji 0—32, češko-slovaške krone 0—198, francoski franki 0—1150, napoleonid. 483—485, nemške marke 212—214,00, romunski lei 224—227, souvereigni 255, italij. lire 715—720, turške lire 480.

Dunaj: Ameriški dolarji 673—677, nemške marke 955,00—961,00, angleški funti 2540,00—2560, francoski franki 5430 do 5470, italijanske lire 3345—3365, jugoslovanski dinarji 1830—1855, poljske marke 4175—4275, švicarski franki 11,475—11,525, češkoslovaške krone 931,25—937,25, madžarske krone 278,50 do 281,50.

Curich: Berlin 835, New York 591, London 2220, Pariz 4765, Milan 2920, Praga 8,10, Budimpešta 2,35, Zagreb 4, Varšava 0,37, Dunaj 1,12, avstrijske žigosane krone 0,90.

Jugoslavija in Zedinjene države.

Ameriški konzul K. S. Patton v Beogradu se je izrazil, da tvorijo bogastvo Jugoslavije v glavnem surovi, neizdelani produkti. Od teh surovin preostaja od lastne potrebe za izvoz, ki bi se lahko še povečal, tobak, opij, žito, bauksit, aluminijeva ruda, pyrethrum-cvetje, slive, cement, les in živina. Za trgovino z Zedinjenimi državami so najvažnejši baker, bauksit in pyrethrum-cvetje. O slivah pravi, da so premale in neprimarne za ameriški trg, a tobak, da je prelahak za razvijane ameriške kadilce. Drugi produkti se izvažajo iz Jugoslavije. Vsi izvozniki težkoč je produkcija bakra tako zelo padla, da je v obče težko, da bi ga ostalo količjak za izvoz. Glavni vzrok, da se trgovina z Zedinjenimi državami slabo razvija, leži v tem, ker pri nas v obče primanjkuje blaga, ki bi se v Ameriki lahko prodalo, nadalje slabo stanje prevoznih sredstev, tako prekoceanskih, kakor železniških in končno previsoka carina in razne omejitve. Kot izvozne luke v Zedinjene države pridejo v poštev Trst, Solun, Dubrovnik in Split, a vsled neurejenih prometnih razmer na Balkanu se pošiljke navadno zakasni. Direktni promet otežkoči tudi dejstvo, da sta Trst in Solun v tujih rokah, a Split in Dubrovnik nimata redne parobrodne zveze in obe luki veže z zaledjem samo ena ozkotirna železnica.

x Razpis dobave oken. Agrarna zbornica v Skoplju naznanja trgovski

in obrtniški zbornici v Ljubljani, da potrebuje 2500 oken za zidanje naselniških hiš. Dobaviti je kompletna okna z vsemi okovami. Cene je kalkulirati franko vagon Skopje. Ponudbo je nemudoma poslati na naslov Agrarna zbornica Skopje. Izvod dobavnega razpisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

x Nov rudnik. Rudarski nadglednik Vojnovič, je pri poskušnem vrtanju v gozdovih, ki so last Djakovski škofije, našel v okolici Slobodne Vlasti, Levanjske, Varoši in Majara bogat premogov rudnik, kakor tudi železno, bakreno, medeno in koalinsko rudo. Ministrstvo šume i rude je odredilo posebno komisijo strokovnjakov, ki bo zadevo natančno preiskala.

x Telefonski tarif. Trgovska in obrtna zbornica v Zagrebu javi, da trgovsko ministerstvo prošnji za znižanje telefonskih pristojbin za stalne postaje ni ugodilo, češ da bo to mogoče še le potem, ko bo telefonski material in delavci cenejši in ko se bodo zboljšale državne finance.

x Tranzit tobaka. Finančni minister je odobril naredbo samostalne monopolne uprave, s katero se zabranjuje tranzit tobaka preko naše države i za prihodnje leto. Isti se bo dovolil samo v posameznih slučajih pod pogojem, da naša monopolna uprava ne potrebuje tobaka.

x Jadransko parobrodarstvo. Kakor izvemo, se bosta v kratkem združili dve največji jadranski parobrodni družbi, reška »Adria« in tržaški »Cosulich«. Natančnejše modalitete še niso znane. V italijanskih krogih vlada za to največje zanimanje. Reka bo na ta način zopet oškodovana v korist Trsta.

x Italijanski kapital v Dalmaciji. »Banka Commerciale Spalatina« povečuje svojo glavnico z izdajo 19.000 novih delnic. Od teh se prepusti 6000 starim delničarjem, ostalih 13.000 pa bo baje prisiranih pri neki banki v Italiji. Potemtakem bi prišel dosedaj domač denarni zavod v italijanske roke. Sliši se, da se za tem činom skriva nekaj, kar bi bilo našim državnim financam v direktno škodo.

x Zamenjava kronskih novčanic. Pri izmenjavi kronskih novčanic se je pokazalo, da je v naši državi bilo manjše kronskih novčanic v prometu kot se je računalo. Za izmenjavo je bilo natisnjenih samo 50 milijonov dinarjev. Mogoče je, da se nahaja v novo okupiranem ozemlju večja vsota kronskih novčanic v prometu. V smislu obstoječih predpisov se bo pri izmenjavi postopalo zelo rigorozno ter se bo vsaka razmeroma velika količina podvržla najstrožji kontroli in zamenjalo eventualno samo primeren del iste. S tem bo prekrižan račun raznih valutnih verižnikov.

x Organizacija monopola na Hrvatskem. Trgovska in obrtna zbornica v Zagrebu javlja, da so na Hrvatskem izvzete iz delokroga finančnih oblasti vse agende ter poverjene kr. tovarni tobaka v Zagrebu, ki vrši začasno funkcije bodoče pokrajinske monopolne direkcije.

x Uvoz soli prepovedan. Ministrski svet je izdal naredbo, s katero se prepoveduje uvoz soli. Trgovina s soljo je v državi prosta ter se znižajo cene za 10 dinarjev pri met. stotu. Za trgovino na veliko se bo določila maksimalna cena. Finančni minister monopolni upravi ni dovolil nabavo soli za prihodnja tri leta.

x Uvoz iz Romunije. Z obzirom na obstoječe srbsko-romunsko trgovsko pogodbo se računa carina za blago romunskega izvora po minimalni tarifi. Pogodba z Romunsko je veljavna samo do 4. aprila 1922. l. ter s tem dnem preneha.

x Produkcija premoga na ruskem ozemlju. Produkcija premoga na ruskem ozemlju je znašala v mesecu maju t. l. 7,5 milijona ton, v a. sili pa je znašala 7,75 milijonov ton.

x Združenje Skoda tvornice z Rustonom in Poldi-Hütte. Iz Praga javljajo, da se bodo v kratkem združile Skodove tvornice z Rustonom in Poldi-Hütte,

ki so največja podjetja Češkoslovaške. Njihova skupna vrednost znaša čez 1 milijardo češkosl. kron.

x Največja ladja za prevoz petroleja. V aprilu je bila v ladjedelnici »Palmero Shippbuildnig aud Iroan Comp. Ltd« dovršena največja ladja na svetu za prevoz petroleja. Ladja nosi ime »San Gaspar« ter ima 12 tankov, za 18.000 ton petroleja (tona po 1016 kg). Ladja meri 548 krat 68 krat 42 angleških stopinj. Po klasifikaciji Lloyda spada »San Gaspar« na najvišjo stopnjo ter sprejema tudi potnike I. razreda.

x Stanje zlata v Zedinjenih državah. Po uradnem izkazu je znašala zaloga zlata v Zedinjenih državah koncem aprila t. l. 3.089.679.800 dolarja. To je za 32.207.000 dolarjev manje kot 1. maja 1917. V aprilu se je zvišala zaloga za 2.940.000 dolarjev.

x Kriza šlezijske tekstilne industrije. Iz Krnjavo poročajo, da traje kriza tekstilne industrije še dalje. Štiri velike tovarne za sukno stojijo. Druge so skrajšale delovni čas in od-

pustile nekaj delavcev, vsled česar je 4000 brezposelnih.

x Davčni dohodki v Franciji. Direktni davčni in monopolni dohodki za mesec maj t. l. znašajo v Franciji 1.004.080.000 frankov, to je 120.901.300 frankov manje, kakor je bilo stavljeno v državnem proračunu. Istotako znašajo dohodki iz prometnega davka 95.000.000 frankov manje kot je bilo proračunano.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadst. posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Ne pozabi naročnine!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Pristne klepane čipke, vložki, motivi itd. ceno za oddati, Meljska c. 15-L 863

Miza za raztegniti se ceno prod. Zrinjskega trg 7. 866

Dekle, staro 29 let, pridno, pošteno ter čedne zunanosti, z nekaj tisoč kronami, išče radi pomanjkanja znanja poštenega ter pridnega fanta, najraje železničarja. Starost 30—35 let. Za sliko se prosi, katera se pozneje vrne. Tajnost zadržana. Dopisi na upravo »Tabora« pod »Srečna bodočnost«. 868

Dijak išče čez počitnice primerno pisarniško ali inštrukcijsko službo.

Lahko motorno kolo (Motor-Reve) z 2 cilindri, dobro ohranjeno, se prod. Dravska ulica 11, gostilna.

Najboljša

čistila za čevlje

Ilirija,

Jurjevo in Cipulin

na debelo in drobno

BALOH & ROSINA

Grajski trg 3. 867

Velika izbira!

Moško perilo, čevlje, obleke, klobuke, pasove, dežnike, palice za sprehanje, tržne torbice, potovalne košare ter razno galanterijo kupite najceneje pri tvrdki

JAKOB LAH

851 Maribor 10—4
Glavni trg števil. 2.

Trgovski pomočnik

(železninar)

starejša moč, se za prvo mesto sprejme. Plača po dogovoru. Stanovanje na razpolago. Ponudbe na upravo pod št. 2100. 841 3—3

Poslovodjo-strokovnjaka

večšega slovenskega ali hrvatskega in nemškega jezika išče špedicija na Aleksandrovi cesti št. 41, I. nadstropje levo. 859 2—1

Zopet znižane cene!

Sladkor v kockah kg K 46—
Sladkor kristal kg K 45—
Kava žgana kg K 66—
Bučno olje prima, lit. K 44—
Namizno olje prim., lit. K 50—
Vinski kis prima, liter K 8—

Vse drugo specerijsko blago najceneje!

Jaš & Lesjak, Maribor

Maribor, Solska ulica 2.

Razpošilja po pošti! 864 2—1

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

preuzema vsako vrsto straženja v mestu, na kolo-dvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pri stanliška ulica 2.

KNJIGOVEZNIKA

MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!